

Vruchten — liever eenvoudig!

door

M. JACOBS

(Rijksherbarium, Leiden)

In *Gorteria* 5, 1970, p. 75—79 reageert DOING op mijn opwekking om de tijd op te tekenen wanneer de vruchten van onze wilde planten rijp zijn. „Waarschijnlijk heeft hij (dat is Jacobs) daarbij vooral gedacht aan amateur-floristen”. Dat is zeker waar, al was het alleen al omdat hun aantal dat der beroeps ver overtreft. Maar vooral dacht ik aan het feit dat in alle *Flora*'s elke opgave van de vruchttijd ontbreekt.

Nu kan de heer Doing de plannen wel uitbreiden tot het doen van waarnemingen aan „de drie hoofdfenomenen groei, bloei en vruchtzetting” en een methode ontwerpen met 9 letters, 8 Arabische en 6 Romeinse cijfers en 6 speciale symbolen. Dat is heel ingenieus. Alleen vrees ik dat deze methode niet zal leiden tot publicatie van de vruchttijden in de *Flora* van Nederland, hetgeen toch mijn welomschreven oogmerk is.

De heer Doing stelt natuurlijk niet dat dat onwenselijk zou zijn. Hij wil „een basis voor een vergelijkend onderzoek tussen soorten, jaren, geografische gebieden, milieu- en vegetatietypen. Heeft men eenmaal een voldoende hoeveelheid gegevens verzameld, dan zullen ongetwijfeld de problemen zich vanzelf aandienen.”

De heer GADELLA (*Gorteria* 5, 1971, p. 260—264) heeft al concrete problemen op het oog, van andere aard, maar ook de vruchten betreffend. Hij vraagt naar de oorzaken van hun incidentele afwezigheid, een boeiende en ook belangrijke vraagstelling. Ik twijfel er niet aan, of hij zal als cytoloog de oplossingen ook kunnen leveren.

Alleen, daarmee moeten wij het oorspronkelijke probleem niet vergeten. Dat is: *hoe krijgen wij die vruchttijden in de Flora?* Nu gaan vaklui er zich mee bemoeien, zij leveren knappe en goedbedoelde commentaren en geven aan de zaak geleerde dimensies. Ik daarentegen wil klein beginnen en mijn probleem vasthouden. Als deze zaak, die voor een aantal amateur-floristen jaren en jaren van origineel en hoogst waardevol werk vraagt, zoekraakt achter een kunstig web van perfectie, zie ik een heleboel

publicaties in het verschiet, maar dan komen die vruchttijden niet in de Flora. Laat daarom de amateurs, waarvan velen lezers van dit blad zijn, het simpel houden.

Daartoe schreef ik in *De Levende Natuur* 73, 1970, p. 125—129 nog een artikel, waarin iets meer staat over de methode die men kan volgen bij het onderzoek. Het komt erop neer dat men een aantal planten van een soort die men goed kent, merkt en wekelijks afloopt, daarbij noterende wel of geen vrucht. Het beoordelen van het begin van de vruchttijd kan moeilijk zijn en daarvoor is het goed onderscheid te kunnen maken tussen fysiologische rijpheid (zo gauw de zaden willen kiemen) en effectieve rijpheid (wanneer de plant ze van zich geeft). De vruchttijd duurt, kan men zeggen, zo lang de plant zijn zaden nog heeft.

Zend de gegevens, in elk geval met plaatsopgave — en bij twijfel met een stukje bewijsmateriaal — op naar de afdeling Nederland van het Rijksherbarium. Als U de bloei in Uw waarneming wilt betrekken, des te beter. Maar om opgave van de vruchttijd in de Flora gaat het. Zelfs als alle floristen meewerken zal het, volgens deze eenvoudige werkwijze, nog jaren van vasthoudend waarnemen kosten voor wij er werkelijk iets van weten.

Summary

In earlier papers attention was drawn to the fact that virtually all floras neglect the time of fruiting, and it was suggested that filling this gap in our knowledge would make a fine job for many an amateur botanist. The botanists DONG and GADELLA reacted with very elaborate suggestions, thus professionalizing the project and losing sight of the original aim: to get the fruiting times of plants into the floras. It is emphasized here again how much amateurs can contribute if they do not listen to perfectionists.